

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 1182/12</i>
------------------	------------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **21 lutego 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocylowska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **21 lutego 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **W. F.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

na skutek skargi wnioskodawczyni o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 21.02.2012r. sygn. akt IV.U 1685/11 i Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 25.04.2012r. sygn. akt III AUa 275/12

w przedmiocie wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

I. zmienia wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 25 kwietnia 2012 r. sygn. akt III AUa 275/12 oraz wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 21 lutego 2012 r. sygn. akt IV U 1685/11 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 3 października 2011 r. w ten sposób, że wznowia wypłatę emerytury należnej W. F. od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.,

II. wniosek o wypłatę odsetek przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R. .

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie sygn. akt III AUa 275/12 Sąd Apelacyjny w Rzeszowie oddalił apelację wnioskodawczyni W. F. od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 21 lutego 2012 r.

w sprawie sygn. akt IV U 1685/11 . Wyrokiem tym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z 3 października 2011 r. wstrzymującej wypłatę emerytury od 1 października 2011 r.

W skardze z 30 listopada 2012 r. wnioskodawczyni domagała się wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 25 kwietnia 2012 r. uzasadniając , iż wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł , że art. 28 ustawy z dnia 10 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205 poz. 1726) w zw. z art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych są niezgodne z art. 8 i art. 178 ust 1 Konstytucji RP. Skarżąca wywodziła , że wyrok Sądu Apelacyjnego został oparty na normie prawnej uznanej za niezgodną z Konstytucją , dlatego zachodzi podstawa do wznowienia postępowania .

Wskazując na powyższe , skarżąca wniosła o wznowienie postępowania

i „zmianę poprzez uchylene wyroku Sądu Apelacyjnego z 25 kwietnia 2012 r. oraz decyzji ZUS z 3 października 2011 r. i przyznanie prawa do wypłaty emerytury od dnia jej zawieszenia tj. od 1.10.2011 r. do dnia wznowienia wypłaty tj. do 1.01.2012 r. wraz z należnymi odsetkami” .

Organ rentowy wniósł o oddalenie skargi wskazując , iż orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt 2 K/12 nie przewiduje jego wstecznego skutku – konieczności przywrócenia prawa do zawieszonych świadczeń emerytalnych z ich wypłatą od 1.10.2011 r. Dlatego zgodnie

z zasadą z art. 190 Konstytucji , orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego obowiązują od dnia ich ogłoszenia w publikatorze w którym został ogłoszony akt prawny , uznany następnie orzeczeniem TK za niezgodny z Konstytucją ,

w tym przypadku w Dz. U. Nr 1285 z 22 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje :

Wnioskodawczyni W. F. nabyła prawo do emerytury od

1 listopada 2010 r. , pozostając nadal w zatrudnieniu u swojego dotychczasowego pracodawcy KRUS/OR w R. . Decyzją z 3 października

2011 r. ZUS/O w R. wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę świadczenia od 1.10.2011 r. na podstawie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS ,

z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia .

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2012 r. sygn. akt IV U 1685/11 Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił odwołanie wnioskodawczyni od ww. decyzji , wskazując jako podstawę rozstrzygnięcia art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) . Zgodnie z treścią tego przepisu prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego

rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą , na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury , ustalonym w decyzji organu rentowego . W ocenie Sądu Okręgowego niezbędną przesłanką wypłaty świadczenia po dniu 1.11.2011 r. jest rozwiązanie stosunku pracy łączącego świadczeniobiorcę z dotychczasowym pracodawcą . W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Okręgowy powołał również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lutego 2006 r. zgodnie z którym przepis art. 103 ust 2a ustawy emerytalno – rentowej (o identycznym brzmieniu jak art. 103 a cyt. ustawy) jest zgodny z art. 2 , art. 31 ust 3 , art. 32 i art. 67 Konstytucji , oraz nie jest niezgodny z art. 30 , art. 65 ust 1 , art. 70 ust 5 i art. 73 Konstytucji .

Na skutek apelacji wnioskodawczyni Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2012 r. sygn. akt III AUa 275/12 oddalił apelację , dzieląc ustalenia faktyczne jak i wywody prawne poczynione przez Sąd I instancji .

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł , że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257 poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291 poz. 1707) w zw. z art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie , w jakim znajduje zastosowanie do osób , które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy , jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Sąd Apelacyjny w oparciu o tak ustalony stan faktyczny uznał , że skarga o wznowienie postępowania złożona przez W. F. jest dopuszczalna , a to zgodnie z treścią art. 401¹ k. p. c. wg. którego , żądać wznowienia postępowania można również w wypadku , gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją , ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą , na podstawie którego zostało wydane orzeczenie .

Wnioskodawczyni wniosła skargę w terminie przewidzianym w art. 407

§ 2 k. p. c. oraz wskazała podstawę warunkującą jej dopuszczalność .

Podstawę orzeczenia wydanego w sprawie wnioskodawczyni stanowi art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS . Badając zgodność z Konstytucją art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych... , Trybunał Konstytucyjny powiązał treść tego przepisu z treścią art. 103 a ustawy o emeryturach

i rentach z FUS , wskazując , że przepisy te nie znajdują zastosowania do osób , które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy . Oceniając skutki wyroku Trybunał Konstytucyjny uznał , że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury , nie będzie miał zastosowania do osób , które nabyły prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W stosunku do tych osób art. 28 w/w ustawy o finansach publicznych w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103 a ustawy

o emeryturach i rentach z FUS utracił moc obowiązującą .

Powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma więc zastosowanie do wnioskodawczyni , która nabyła prawo do emerytury od 1 listopada 2010 r. bez rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą , które nastąpiło dopiero 31 grudnia 2011 r.

Zgodnie z treścią art. 190 ust 3 Konstytucji orzeczenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia , jednak Trybunał może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego .

Zgodnie z poglądem przeważającym w orzecznictwie Sądu Najwyższego , wyrok Trybunału Konstytucyjnego stwierdzający niezgodność przepisu ustawy

z Konstytucją jest w zasadzie skuteczny ex tunc tj. od dnia wejścia w życie zakwestionowanego przepisu , chyba że co innego wynika z jego sentencji (por. Wyrok SN z dnia 21.11.2006 , II PK 42/06 LEX nr 950622 , Uchwała SN z 3.07.2003 r. , III CZP 45/03 , LEX Nr 79008) .

Pogląd ten podziela również Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym

w niniejszej sprawie .

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niekonstytucyjności normy prawnej w świetle powyższego w sferze uprawnień emerytalno – rentowych stwarza nową rzeczywistość uprawnionych , różną w stosunku do tej , która została prawomocnie ustalona na podstawie niekonstytucyjnego i uchylonego unormowania. Polega ona na wstecznym stosowaniu nowego , niewadliwego prawa do stanów faktycznych , które powstały pod rządami niezgodnego

z Konstytucją prawa i wtedy się zakończyły . Wznowienie postępowania na podstawie art. 401¹ k. p. c. stwarza więc możliwość ponownego rozpoznania

i rozstrzygnięcia sprawy o świadczenie emerytalno – rentowe z uwzględnieniem nowej sytuacji prawnej uprawnionych , oraz obowiązek zastosowania konstytucyjnej normy prawa materialnego w toku ponownie przeprowadzonego postępowania (por. uzasadnienie wyroku SN z 21.11.2006 r. II PK 42/06) .

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy , że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych... stanowi , że do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy , o której mowa w art. 6 , przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się poczynając od 1.10.2011 r. Z kolei wymieniony art. 6 pkt 2 dodał po art. 103 , art. 103 a

w brzmieniu : „prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą , na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury , ustalonym w decyzji organu rentowego” . Art. 28 cyt. ustawy uchwalony został

w dniu 16 grudnia 2010 r. , zatem od tej daty został wyrugowany z porządku prawnego z powodu jego niezgodności z art. 2 Konstytucji ale , jak wynika

z uzasadnienia orzeczenia Trybunału , tylko w stosunku do osób , które nabyły prawo do emerytury w przedziale czasowym od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2012 r. – bez konieczności rozwiązania stosunku pracy . Dodać przy tym należy , iż warunek rozwiązania stosunku pracy nie obejmował samego nabycia prawa do emerytury ale był warunkiem wypłaty świadczenia .

W stosunku zatem do ubezpieczonych objętych powołanym rozstrzygnięciem Trybunału Konstytucyjnego , do jakich należy również wnioskodawczyni , ponownie rozpoznając sprawę trzeba dokonać rekonstrukcji stanu prawnego , powracając do stanu , jaki obowiązywał zanim do ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodany został z dniem 1.01.2011 r. art. 103 a .

Przed wprowadzeniem tego przepisu ustawodawca nie przewidywał wymogu rozwiązania stosunku pracy , celem realizacji prawa do emerytury . Z dniem

8 stycznia 2009 r. ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228 poz. 1507) uchylony bowiem został przepis art. 103 ust 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS o treści identycznej z obecnym art. 103 a w/w ustawy (wprowadzonym z dniem 1.01.2011 r. z mocy art. 6 pkt 2 w zw.

z art. 30 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych...) .

Ubezpieczonym , którzy nabyli prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. była wypłacana zatem emerytura , mimo kontynuowania zatrudnienia u pracodawcy , na rzecz którego wykonywali je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury , gdyż nie obowiązywały

w tym zakresie żadne ograniczenia . W związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego prawo do wypłaty emerytury dla tej grupy ubezpieczonych zostało zachowane .

Z mocy art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych przepis art. 103 a cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS znajdował zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem jego wejścia w życie - poczynając od dnia 1 października 2011 r. , dlatego też , od tej daty organ rentowy wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę emerytury . Tym samym , od tej daty wnioskodawczyni zachowała prawo do wypłaty emerytury .

W związku z rozwiązaniem przez wnioskodawczynię umowy o pracę

31.12.2011 r. ZUS z dniem 1.01.2012 r. podjął wypłatę świadczenia emerytalnego .

Uwzględniając skargę o wznowienie postępowania Sąd Apelacyjny na podstawie art. 412 § 2 k. p. c. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego orzekając o wznowieniu wypłaty emerytury należnej wnioskodawczyni od 1.10.2011 r. do 31.12.2011 r.

Natomiast wniosek o ustalenie prawa do odsetek został przekazany do rozpoznania organowi rentowemu w trybie art. 477¹⁰ § 2 k. p. c. jako nowe żądanie nie objęte decyzją organu rentowego .